8. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

8. Sınıf Fen Bilimleri Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	1. Sınav		
		İl/İlçe Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
			1. Senaryo	2. Senaryo
DÜNYA VE EVREN	F.8.1.1.1. Mevsimlerin oluşumuna yönelik tahminlerde bulunur.	3	1	1
	F.8.1.2.1. İklim ve hava olayları arasındaki farkı açıklar.	2	1	
	F.8.1.2.2. İklim biliminin (klimatoloji) bir bilim dalı olduğunu ve bu alanda çalışan uzmanlara iklim bilimci (klimatolog) adı verildiğini söyler.	1		
CANLILAR VE YAŞAM	F.8.2.1.1. Nükleotid, gen, DNA ve kromozom kavramlarını açıklayarak bu kavramlar arasında ilişki kurar.	1	1	
	F.8.2.1.2. DNA'nın yapısını model üzerinde gösterir.	1	1	1
	F.8.2.1.3. DNA'nın kendini nasıl eşlediğini ifade eder.	1		
	F.8.2.2.1. Kalıtım ile ilgili kavramları tanımlar.	1		
	8.2.2.2. Tek karakter çaprazlamaları ile ilgili problemler çözerek sonuçlar hakkında yorum yapar.	3	1	1
	F.8.2.2.3. Akraba evliliklerinin genetik sonuçlarını tartışır.	1		
	F.8.2.3.1. Örneklerden yola çıkarak mutasyonu açıklar.	1		
	F.8.2.3.2. Örneklerden yola çıkarak modifikasyonu açıklar.	1	1	1
	F.8.2.3.3. Mutasyonla modifikasyon arasındaki farklar ile ilgili çıkarımda bulunur.	2	1	
	F.8.2.4.1. Canlıların yaşadıkları çevreye uyumlarını gözlem yaparak açıklar.	2	1	1

• İl/İlçe genelinde yapılacak ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular üzerinden, 20 soru göz önünde bulundurularak planlama yapılmıştır.
• Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

FEN BİLİMLERİ 8

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulması vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
7 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *Senaryo 1'deki 1, 2, 3, 4, 6, 7 ve 8. sorular*
1 soru	*Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *Senaryo 1'deki 5. soru*

1. SINAV

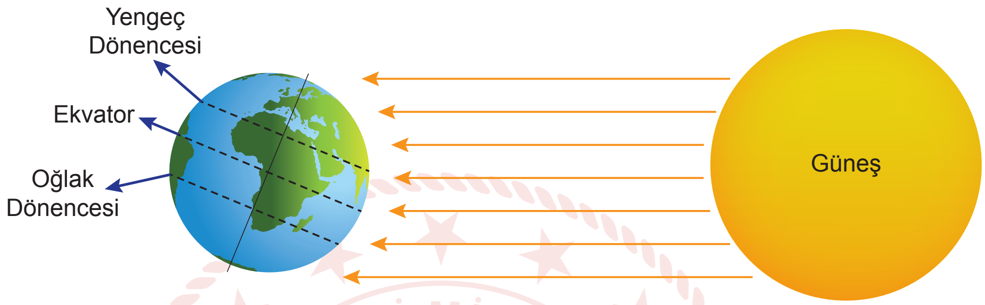
FEN BİLİMLERİ 8

Adı ve Soyadı: **Sınıfı:** **Numarası:**

SENARYO 1

Kazanım: F.8.1.1.1. Mevsimlerin oluşumuna yönelik tahminlerde bulunur.

1. Dünya'nın Güneş etrafındaki konumuna ait bir görsel verilmiştir.

Görsele göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Kuzey ve güney yarım kürede yaşanan mevsimleri yazınız.

b) Gündüz süresinin daha uzun olduğu dönencenin adını yazınız.

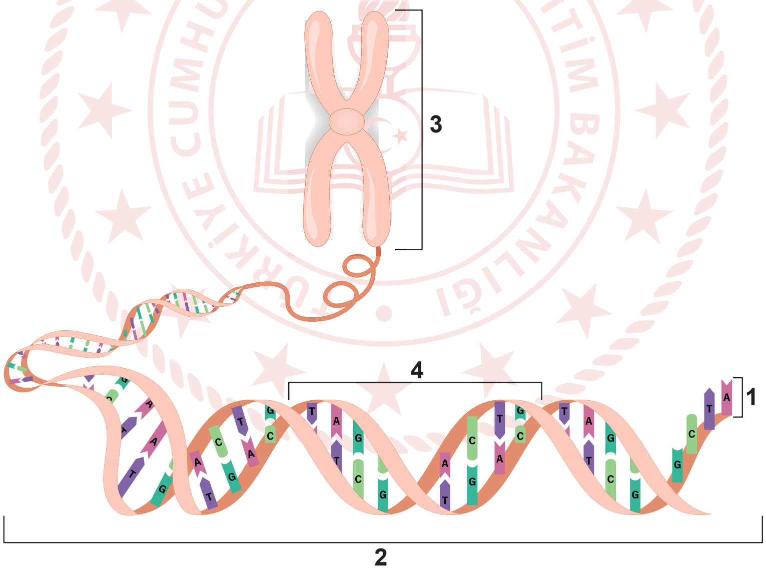
SENARYO 1

Kazanım: F.8.1.2.1. İklim ve hava olayları arasındaki farkı açıklar.

2. İklim ve hava olayları arasındaki farklardan üç tanesini yazınız.

Kazanım: F.8.2.1.1. Nükleotid, gen, DNA ve kromozom kavramlarını açıklayarak bu kavramlar arasında ilişki kurar.

3. Aşağıdaki görselde kalıtsal materyale ait yapılar numaralanmıştır.

Görseldeki yapıların adlarını yazınız.

1......................................

2......................................

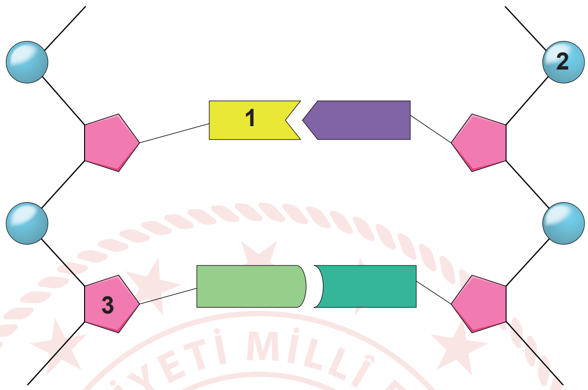
3......................................

4......................................

SENARYO 1

Kazanım: F.8.2.1.2. DNA'nın yapısını model üzerinde gösterir.

4. Görselde yönetici molekülün bir kısmına ait bazı yapılar numaralanmıştır.

Numaralanmış yapılar ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) 1, 2 ve 3 ile gösterilen yapıların adlarını sırasıyla yazınız.

b) Bütün nükleotidlerde aynı olan yapıların numaralarını yazınız.

c) Bulunduğu nükleotide adını veren yapının numarasını yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: F.8.2.2.2. Tek karakter çaprazlamaları ile ilgili problemler çözerek sonuçlar hakkında yorum yapar.

5. Yapılacak bir çaprazlamada bezelyelerdeki mor çiçek aleli “A”, beyaz çiçek aleli “a” ile gösterilecektir.

Mor çiçekli melez bezelye ile beyaz çiçekli bezelyenin çaprazlamasını yapınız.

Kazanım: F.8.2.3.2. Örneklerden yola çıkarak modifikasyonu açıklar.

6. Aşağıda karahindiba bitkisine ait görseller verilmiştir.

Dağda yetişen kısa boylu karahindiba

Ovada yetişen uzun boylu karahindiba

Buna göre görselde verilen bitkilerin boy uzunluklarındaki farklılığın hangi kavrama örnek olduğunu yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: F.8.2.3.3. Mutasyonla modifikasyon arasındaki farklar ile ilgili çıkarımda bulunur.

7. Aşağıdaki kartlara mutasyon ve modifikasyon ile ilgili bazı bilgiler yazılarak kartlar harflendirilmiştir.

A	B	C
Kalıtsal değildir.	Neden olan etken ortadan kalkınca canlı eski hâline geri dönemez.	Neden olan etken ortadan kalkınca canlı eski hâline geri döner.
Ç	**D**	**E**
Canlının üreme hücresinde meydana gelenler kalıtsaldır.	Genlerin yapısında meydana gelen değişimdir.	Genlerin işleyişinde meydana gelen değişimdir.

a) Bu kartlardan modifikasyon ile ilgili olanların harflerini yazınız.

b) Bu kartlardan mutasyon ile ilgili olanların harflerini yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: F.8.2.4.1. Canlıların yaşadıkları çevreye uyumlarını gözlem yaparak açıklar.

8. Aşağıda bazı canlılar ile ilgili özellikler verilmiştir.

- Kaktüslerin diken şeklindeki yaprakları sayesinde su kaybını en aza indirmeleri
- Penguenlerin yüzgece benzer kanatları sayesinde çok hızlı yüzmeleri
- Deve kuşlarının güçlü ve uzun bacaklara sahip olması sayesinde çok hızlı koşmaları

Canlıların geliştirdiği bu özelliklerin temel sebebini açıklayınız.

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
3 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *Senaryo 2'deki 2, 4 ve 5. sorular*
2 soru	*Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *Senaryo 2'deki 1 ve 3. sorular*

FEN BİLİMLERİ 8

1. SINAV

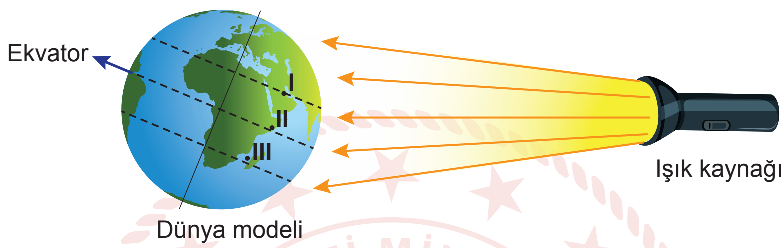
Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: F.8.1.1.1. Mevsimlerin oluşumuna yönelik tahminlerde bulunur.

c. Işığın birim yüzeye düşen enerji miktarının mevsimler üzerindeki etkisine değinilir.

1. Bir etkinlikte Dünya üzerinde farklı noktalardaki sıcaklık değişimi gözlenecektir. Bunun için Dünya modeli üzerinde I, II ve III numaralı noktalar belirlenerek ışık kaynağının önüne görseldeki gibi konulmuştur. Bu noktalarda birim zamanda meydana gelen sıcaklık değişimi ise termometre ile ölçülmüştür.

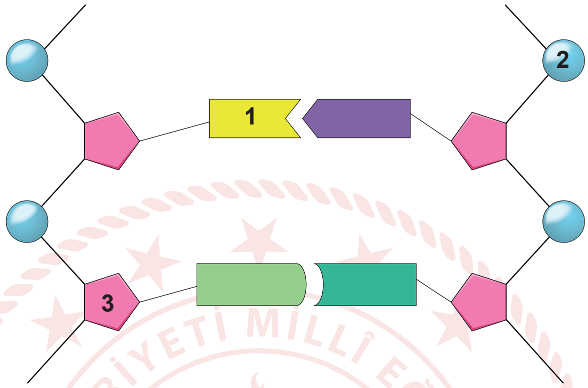

Buna göre birim zamandaki sıcaklık değişiminin <u>en fazla</u> olduğu noktayı belirleyiniz ve gerekçesini açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: F.8.2.1.2. DNA'nın yapısını model üzerinde gösterir.

2. Görselde yönetici molekülün bir kısmına ait bazı yapılar numaralanmıştır.

Numaralanmış yapılar ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) 1, 2 ve 3 ile gösterilen yapıların adlarını sırasıyla yazınız.

b) Bütün nükleotidlerde aynı olan yapıların numaralarını yazınız.

c) Bulunduğu nükleotide adını veren yapının numarasını yazınız.

ç) DNA'nın her iki zincirindeki sayıları her zaman eşit olan yapıların numaralarını yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: F.8.2.2.2. Tek karakter çaprazlamaları ile ilgili problemler çözerek sonuçlar hakkında yorum yapar.

3. Bezelyelerde uzun boy aleli, kısa boy aleline baskındır.

Uzun boylu bezelye ile kısa boylu bezelyenin çaprazlanması istenmektedir.

Uzun boylu bezelye **X** Kısa boylu bezelye

Bu bezelyelerin olası genotiplerini belirleyerek bu genotipler ile oluşabilecek bütün çaprazlamaları yapınız.

SENARYO 2

Kazanım: F.8.2.3.2. Örneklerden yola çıkarak modifikasyonu açıklar.

4. Aşağıda karahindiba bitkisine ait görseller verilmiştir.

Dağda yetişen kısa boylu karahindiba

Ovada yetişen uzun boylu karahindiba

a) Buna göre görselde verilen bitkilerin boy uzunluklarındaki farklılığın hangi kavrama örnek olduğunu yazınız.

b) Bu kavramla ilgili farklı bir örnek veriniz.

SENARYO 2

Kazanım: F.8.2.4.1. Canlıların yaşadıkları çevreye uyumlarını gözlem yaparak açıklar.

5. Aşağıda bazı canlılar ile ilgili özellikler verilmiştir.

- Deve kuşlarının güçlü ve uzun bacaklara sahip olması
- Penguenlerin kanatlarını yüzgeç gibi kullanmaları
- Arı sütü ile beslenen dişi yavru arılarının kraliçe arı olması
- Kaktüs yapraklarının diken şeklinde olması

Verilen özelliklerden hangisi adaptasyon değildir? Gerekçesi ile açıklayınız.